

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Insertni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Amerika in Japonska

Pred dvema dnevnoma smo na tem mestu opozorili, da vnaša odповod trgovinske pogodbe, sklenjene leta 1911 med Zedinjenimi državami Severne Amerike in Japonsko, nov element v položaj na Daljnem vzhodu. Ameriški korak je prišel povsem nepričakovano. Nihče ni pričakoval, da bodo Zedinjene države kar nenadoma tako energično posegle v razvoj dogodkov. Odpoved trgovinske pogodbe z Japonsko je vsekakor dejanje, ki je vzbudilo ogromno pozornost tudi v neprizadetih državah, kaj šele tamkaj, kjer so povsem neposredno zapleteni v probleme Vzhodne Azije.

Amerika se odlikuje po velikih notranjih nasprotjih, s katerimi gleda tamkajšnja politična javnost na sodobne mednarodne dogodke. Neprestano se uveljavlja nasprotje med onimi, ne maloštevilnimi faktorji, ki so za popolno izolacijo in ki neprestano dokazujejo, da je imela Amerika od sodelovanja z evropskimi silami samo škodo, pa da se ji je zato treba držati dosledno ob strani in prepustiti stari kontinent usodi, v katero se sam slepo tira zaradi nepopravljivih napak svojih voditeljev. Predsedniku Rooseveltu so neredko očitali, da je v svojih govorih in pogostih izjavah premalo konkreten, pa da ostajajo zato vse njegove napovedi brez možnosti praktičnega izkoriščenja.

Toda že pred nekaj meseci je tudi v tem pogledu nastopila sprememba. Predvsem je Roosevelt postal konkretniji. Pokazalo se je, da so imeli prav oni, ki so trdili, da je značaj njegovega mednarodnopolitičnega vmešavanja zato tako splošen, ker se zaveda težav, ki prihajajo in bodo še prihajale od izolacionistov, pa se je spričo tega odločil za varnejšo zmerno pot, ki naj zato tem sigurneje dovede do zmage. Akcija z zakonom o nevtralnosti je pokazala, da je bilo v teh opravičevanjih mnogo točnega. Roosevelt je eden onih ljudi, ki so temeljito prepričani o pravičnosti lastnega naziranja, ki pa se hkrati nikakor ne dajo odvrniti od poti, ki jo smatrajo za pravo in po kateri so se odločili, da pojdejo. In načrt za spremembo zakona o nevtralnosti spada po soglasnem mnenju na meja dejanja, v katerih se Roosevelt ne misli umakniti navzlic oviram, ki je zadel nanje.

To je ono splošno ozadje, ob katerem dobi odповod trgovinske pogodbe z Japonsko svoj poseben pomen, četudi z nekaterimi prav važnimi razlikami napram temu, kar je splošno znano o ameriškem zadržanju glede sodobnih svetovnih kriz. Prvič pomeni Rooseveltov korak akcijo, ki ni toliko v neposredni zvezi z evropskimi, kolikor z azijskimi nasprotji. V odnosjih do Japonske je Amerika od nekdaj prav posebno občutljiva. Niso daleč v preteklosti časi, ko je svet za trdno veroval, da se razvoj bliža velikemu konfliktu med Ameriko in Japonsko, pa da tira z neizogibno gotovostjo v odločitev o vprašanju prevlade ob Pacifiku. V zadnjih dveh, treh desetletjih so se razmere v tem pogledu sicer močno spremenile, toda vendarle je najnovejši japonski imperializem obudil marsikatero staro nasprotje, obnovil marsikatero napetost, o kateri se je zdelo, da je prenehala za vedno. Brutalna oblika japonske ekspanzivnosti je vzbudila zlasti v Ameriki najhujši odpor. Lahko se reče, da nobena pot za Ameriko ni tako pripravna, da popularizira sodelovanje v svetovnih obračunavanjih, kakor pot, ki vodi po ovinku skozi vzhodno Azijo, v nasprotju z Japonsko. Nešteto propagandnih prireditev pozna Amerika iz novejših dobe, zlasti iz zadnjih dveh let, izvedenih s ciljem, da se organizirna gospodarska borba zoper Japonsko. Pozivanje na boj kot japonskega gospodarstva je ena najpopularnejših političnih parol, ki so bile vržene v svet, vendar pa doslej tudi ona ni mogla prodreti, ker je odpor interesiranega kapitala prevelik.

Odpoved trgovinske pogodbe nudi za bodočo možnost legalnega bojkota, ki se lahko začne po preteku šestih mesecev. Seveda pa ima tudi ta medalja dve plati. Amerika prodaja na Japonsko ogromno množino surovin, v prvi vrsti bombaža, dobiva pa od tamkaj tudi izdelke, ki jih proizvaja japonsko gospodarstvo. Vendar je japonsko gospodarstvo brez primere bolj navezano na trgovinske stike z inozemstvom kakor inozemstvo na stike z Japonsko. Fatalno za Japonsko je, da ji manjkajo prav najvažnejše surovine in tudi boljši premog, potreben za moderno industrijo, a manjka ji končno — nafta. Ako bi tedaj Amerika izvedla do kraja, kar je napovedala z odpovedjo trgovinske pogodbe, pa ako bi ji v tem sledile še druge vodilne države, med njimi Velika Britanija, na prvem in Francija na drugem mestu, potem si je zares težko predstavljati, da bi s tem ne izvedle učinkovitega pritiska na tokijsko politiko, zakaj tudi če Japonska sklepa trgovinske pogodbe z

PRED VOJAŠKO KONFERENCO V MOSKVI

Včeraj je bil pri Molotovu nov sestanek, na katerem je prišlo še do večjega zblizanja nazorov — V soboto odidejo angleški in francoski vojaški delegati v Moskvo

Moskva, 2. avgusta. br. Danes popoldne je bil na Kremlju nov sestanek med Molotovom in Potemkinom, angleškim veleposlanikom Seedsom, francoskim veleposlanikom Naggyarom in pooblaščenec angleške vlade Strangom. Podrobnosti še niso znane, zatrjuje se pa, da so se današnji razgovori nanašali predvsem na bližnje vojaške razgovore. Po moskovskih informacijah bosta prispeli angleška in francoska vojaška komisija v Moskvo v soboto z letalom.

Moskva, 2. avg. br. Današnji sestanek v Kremlju je trajal poldrugo uro. O sestanku ni bil izdan uradni komuniké, v poučenih krogih pa zatrjujejo, da je bil pri današnjih razgovorih, ki so se nanašali na definicijo indirektnega napada, dosežen znaten napredek. Razpravljali so tudi o bližnjih vojaških pogajanjih.

London, 2. avgusta. AA. Reuter poroča iz Moskve: Utemeljeno je upanje, da je bil na današnjem popoldanskem sestanku angleških in francoskih zastopnikov z Molotovom dosežen gotov napredek, ne napovedujejo pa, da bi v kratkem prišlo do podpisa pogodbe. Sestanek je trajal eno uro in četr.

Moskva, 2. avg. o. Nocoj ob 18. so se nadaljevali razgovori Molotova s francoskimi in angleškimi zastopniki. Razpravljali so o vplivu pričetka vojaških pogajanj na nadaljnja politična pogajanja. Pričakujejo, da se bodo sedaj tudi politična pogajanja pospešila.

London, 2. avgusta. AA. (Reuter). Diplomatski urednik Reuterja je zvedel, da bo angleško vojno odposlanstvo odpotovalo v Moskvo ob koncu tedna, vendar dan odhoda še ni točno znan. Tudi še ni znano, ali se bo angleško vojaško odposlanstvo najprej oglasilo v Parizu.

London, 2. avgusta. br. Veliko presenečenje je izzval v tukajšnjih političnih krogih komuniké službene sovjetske agencije Tas, v katerem polemizira z izjavami, ki sta jih v spodnji zbornici o pogajanjih v Moskvi podala ministrski predsednik Chamberlain in državni podtajnik zunanjega ministrstva Butler. Sovjetski komuniké trdi, da sta Chamberlain in Butler netočno prikazala vprašanje garancij za baltske države. Ne gre za to, ali bi jamstvo, ki ga predlaga Rusija, moglo ogro-

žati neodvisnost baltskih držav, marveč je vzroke, da še ni dosežen sporazum, iskati v tem, ker je angleška formula tako nejasna, da zbujata vtis, kakor da si hoče Anglija za vsak primer pustiti odprta vrata. Rusija zahteva popolno jasnost in nedvoumnost. V londonskih krogih izjavljajo, da so v Moskvi očitno napačno razumeli izjave Chamberlaina in Butlerja in odločno zavračajo novo sumničenje v iskrenost angleških namer.

Kakšna pojasnila bodo zahtevali od Rusije

Pariz, 2. avg. o. Angleška in francoska delegacija se bosta pred odhodom v Moskvo sestali v petek v Parizu, na skupni konferenci. Razpravljali bosta o naslednjih problemih:

1. Koliko lahko nudi Rusija v primeru vojne pomoči v zraku, na kopnem in na morju. 2. Kolikšne so rezerve Rusije, koliko ima orožja in opreme za vojsko in kakšna je njena industrijska pripravljenost. 3. Stanje ruskih cestnih železnic ter njihova kapaciteta. 4. Vrednost ruskega letalstva v primeru vojne. 5. Stanje ruske vojne mornarice na Črnem in Baltičkem morju.

Ta vprašanja se bodo potem proučevala skupno z ruskim generalnim štabom, vendar pa bosta francoski in angleški generalni štab že v Parizu zavzela skupno stališče. Kakor poročajo iz Moskve, smatra Molotov sestanek vojaških komisij za svojo osební uspeh. Stalni je baje zelo zadovoljen, ker se na ta način Anglija in Francija čim dalje bolj vežeta. Obenem bosta odkrili svoje vojaške tajnosti Rusiji in bo sedaj tudi Rusija nastopala bolj iskreno v pogajanjih. Zato obstoja glede končnega uspeha splošni optimizem.

Važne Chamberlainove izjave v parlamentu

London, 2. avg. z. Ministrski predsednik Chamberlain je danes izjavil v spodnji zbornici, da bo angleška vojaška mislija že v soboto odpotovala v Moskvo. Poprej bo imela še sestanek s francosko vojaško mislijo. Na sestanku bo sestavljen enotni pro-

gram za vojaške razgovore v Moskvi. V načelu je že dosežen sklep o tem, da se mora točno razdeliti delokrog vojske, mornarice in letalstva vseh treh velešil, prav tako pa je dosežen tudi že načelni sporazum o tem, da stopi vojaško sodelovanje takoj v veljavo ne glede na stanje moskovskih pogajanj, če bi pred končnim sporazumom prišlo v Evropi do kakih resnih zapletitv. V načelu je tudi že sklenjeno, da ne sme nobena izmed pogodbenih držav brez predhodnega posveta in pristanka obeh ostalih skleniti premirja.

Opozicijski krogi še vedno priporočajo, naj bi odpotoval v Moskvo eden izmed vodilnih ministrov, ker so prepričani, da bi se na ta način pogajanja zelo pospešila. To mnenje je tudi že ponovno izrazil sovjetski poslanik v Londonu Maiski.

Zadnja seja angleške vlade pred počitnicami

London, 2. avg. br. Danes dopoldne je imela vlada svojo zadnjo sejo pred odhodom v parlamenta. Zunanji minister lord Halifax je na seji poročal o pogajanjih v Moskvi in Tokiu. Ministrski svet je proučil vse možnosti, kako bi se odstranile še zadnje težkoče, ki ovirajo končni sporazum v Moskvi. Razpravljali je tudi o programu vojaških pogajanj, ki se bodo pričele že prihodnji teden. Ministrski predsednik Chamberlain je popoldne v spodnji zbornici sporočil, da bosta angleška in francoska vojaška mislija odpotovali v Moskvo najkasneje v soboto.

Odgoditev angleškega parlamenta

London, 2. avg. br. Na današnji seji spodnje zbornice je ministrski predsednik Chamberlain v imenu vlade predlagal, naj trajajo počitnice parlamenta do 3. oktobra. Vlada bo izdala vse potrebne ukrepe, da se zbornica lahko takoj sestane, ko bi to zahtevali izredni dogodki. Vlada za enkrat nima nobenih informacij, ki bi kazale na to, da bi bilo potrebno izredno sklicanje parlamenta med počitnicami.

Delavska opozicija je stavila predlog, naj se parlamentarne počitnice kar najbolj skrajšajo in naj bi se spodnja zbornica po-

novno sestala že 21. avgusta. Ta predlog sta podpirala tudi liberalna opozicija in del konservativcev, med njimi Eden in Winston Churchill. Churchill je opozarjal na to, da je položaj v Evropi vsak dan bolj napet. Nemčija ima že sedaj pod orožjem dva milijona vojakov, do konca avgusta pa jih bo vpoklicala še en milijon.

Hitlerjev predlog Rusiji

London, 2. avgusta. o. Berlinski dopisnik »News Chronicle« poroča iz dobro poučenega vira, da proučuje kancelar Hitler sedaj s svojimi svetovalci načrt, čegar namen bi bil doseči, da bi Rusija ostala nevtralna in se oddaljila od »fronte miru«. Ponudba Rusiji bi temeljila na trajnem nemškem jamstvu nedotakljivosti ruske meje, če bi Rusija obljubila, da bo v primeru evropske vojne ostala nevtralna. Kdaj bo ta predlog predložen v Moskvi, bo odvisno od poteka pogajanj med zapadnimi silami in Rusijo.

Nemško-ruska gospodarska pogajanja

Berlin, 2. avgusta. AA. (DNB). Niti iz nemškega niti iz sovjetskega izvora ne prihajajo nobena poročila o gospodarskih pogajanjih med Nemčijo in Rusijo. Ta postopek je v skladu s prakso, da se poročila ne izdajajo vse dotlej, dokler se ne dosežejo praktični rezultati. V dobro poučenih krogih poudarjajo, da so vse v inozemstvu razširjene tozadevne vesti brez podlage, med njimi tudi trditve, da bo nemški gospodarski minister Funk v kratkem odpotoval v Moskvo.

Sovjetska poljedelska razstava

Moskva, 2. avgusta. AA. (Havas). Molotov je včeraj v Ostančinu v bližini Moskve otvoril sovjetsko poljedelsko razstavo. Otvoritvi so prisostvovali med drugimi tudi bivši komisar za zunanje zadeve Litvinov, angleški veleposlanik Seeds in odposlanec angleške vlade Strang. Molotov je v svojem govoru naglasil, da letošnja žetev v Rusiji ne bo slabša od lanske.

Poljska vlada pripravlja demaršo v Gdansk

Naraščajoče vojaške priprave v svobodnem mestu Gdansk

London, 2. avg. z. Ne glede na izjavo ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici, da so časopisna poročila o remilitarizaciji Gdanska pretirana, zasledujejo v londonskih krogih dogodke v Gdanku z največjo pozornostjo. Največjo pažnjo je vzbudilo stvarno poročilo o dose-danjih vojaških ukrepih v Gdanku, ki ga je objavila poluradna »Gazeta Polska«. »Times« pišejo, da ta oficiozni list poljske vlade gotovo ne bi tako podrobno našteval vseh dosedanjih ukrepov, če ne bi imela poljska vlada zanesljivih informacij in če ne bi z vznemirjenjem sledila pripravam na okupacijo Gdanska.

Po poročilih, ki so danes prispela iz Varšave, pripravlja poljska vlada ostro demaršo pri gđanskem senatu. Splošno tudi pričakujejo, da bo imel maršal Rydz Smigly ob obležitni prve bitke poljskih legionarjev važen govor, v katerem bo ponovno in obširno raztolmačil stališče Poljske glede Gdanska.

»Daily Telegraph« opozarja na to, da napetost zaradi Gdanska kljub navideznemu zatišju stalno narašča. V Gdanku je sedaj po informacijah lista že 15.000 oboroženih in vojaško organiziranih pripadnikov nacističnih organizacij, od teh polovica iz Nemčije. Prav tako v Gdanku nič več ne skrivajo topov in municije, ki jo pri belem dnevu dovažajo iz Nemčije.

Novi incidenti pri Gdanku

Berlin, 2. avgusta. w. Današnji listi poročajo o novih incidentih, ki so se pripetili

drugimi državami, vzemimo z Nemčijo, kakor se je zgodilo prav zadnje dni, je to prav za prav udarec mimo cilja, vsaj mimo poglavitnega, kajti s potrebnimi surovinami se prav te države ne morejo oskrbeti.

Reakcija, ki je nastopila na Rooseveltov korak v Zedinjenih državah, kaže na prepričevalen način, kakšna je situacija. Ugoden odmev, ki ga je sprožila zlasti v Ameriki sami, kaže, kako dobro izbran je bil taktični korak s psihološkega vidika. Komaj mora biti dvoma o tem, da bo odpoved trgovinske pogodbe mnogo pripomogla tudi h končnemu razčiščenju svetovnega položaja.

Poglavje zase ostane pri tem razmerje Amerike do Velike Britanije. Še vedno ni pojasnjeno, v kakšni zvezi sta Rooseveltova ozemlja in britanska taktika, ki je le malo dni poprej napravila važno načelno koncesijo Tokiu. Kakšno je za kulisami to razmerje, se more domnevati, dodobra pojasniti pa ga bodo šele bodoči dogodki, na katere se zdi, da ne bo treba dolgo čakati.

v Gdanku. Po nemških poročilih so trije poljski cariniki pri Sobowieczu vdrl 150 metrov daleč na gđansko ozemlje. Ko so nemški obmejni organi oddali več sverilnih strelcov, so se poljski cariniki zopet umaknili na poljsko ozemlje. Pri Pirčavi so baje poljski vojaki s kamenjem obne-tavali vlak, s katerim so se vračali iz Gdanska nemški izletniki. Več izletnikov je bilo pri tem ranjenih.

Beck pojde na dopust?

Varšava, 2. avgusta. b. V dokaz optimističnejše presoje položaja navajajo v krogih blizu vlade možnost bližnjega odhoda zunanjega ministra polkovnika Becka na dopust. Vendar se ne zdi verjetno, da bi se Beck podal kam daleč, temveč bo svoj dopust najbrž prebil kje v bližini Gdanska. Doslej mobilizirano poljsko vojaštvo ostane še nadalje pod orožjem. V ostalem kažejo Poljaki veliko samozavest v presoji svojega diplomatskega položaja. Poslednji dogodki v svetovni politiki so po prevladujočem mnenju v Varšavi potrdili, da se Poljska nahaja na pravi strani. To se bo še posebej izkazalo, ako bodo v kratkem zaključena pogajanja v Moskvi, kakor to z vedno večjo gotovostjo računajo v Varšavi po poslednjih odločitvi angleške in francoske vlade, da odpošljeta vojaško mislijo v Moskvo. Vzporedno tudi Poljska ni zanemarila stikov z Rusijo.

Prva gospodarska sankcija Poljske

Varšava, 2. avg. b. Iz Gdanska poročajo, da je v tamkajšnjih političnih krogih vzbudila veliko nevoljo prva poljska gospodarska sankcija kot odgovor na gđansko zahtevo po zmanjšanju števila poljskih carinskih uradnikov na gđanskem ozemlju. Poljska vlada je namreč odpoklicala vse svoje carinske uradnike iz tvornice maslenih izdelkov »Amanda«, kar pomeni, da bodo odslej vsi od te tvornice za Poljsko namenjeni proizvodi podvrženi carini, kar pomeni za tvornico hud udarec. Poljska vlada utemeljuje ta svoj korak s tem, da so gđanske oblasti v zadnjem času stalno ovirale poljske carinske uradnike pri izvrševanju njih poslov, zlasti na onih mestih, kjer so se vršile vojaške priprave.

Angleško posojilo Poljski

London, 2. avg. br. Danes je bil v trgovinskem ministrtvu podpisan finančni sporazum med Anglijo in Poljsko. Poljska dobi nad 8 milijonov funtov posojila in kredita. Poljska vlada bo izdala za kritje tega posojila 5% zakladnice, ki se bodo amortizirale v 16 letih. Za redno izplačilo obresti in amortizacijo jamči angleško trgovinsko ministrtvo.

Španija z osjo?

Nemške in italijanske vesti o sestanku generalnih štabov Italije, Nemčije in Španije

Rim, 2. avg. AA. (Havas). Zdi se, da je sodelovanje španije z državama osi na vojaškem področju gotovo dejstvo. Tako skle-pajo iz sporočila, da se vrše skupni sestanek med italijanskim, nemškim in španskim generalnim štabom na križarki »Polac« o priliki sedanjih pomorskih manevrov. To se zdi tem verjetnejše, ker je špansko vojaško odposlanstvo pod vodstvom generala Gonzalesa že prišlo na italijanske manevre v nižini Pada, ki so se snoči začeli.

Rim, 2. avg. br. Danes je bil objavljen uradni komuniké, da je bil za časa italijanskih pomorskih manevrov prejšnji teden na krovu italijanske križarke sestane-k zastopnikov mornariških generalnih štabov Italije, Nemčije in Španije. V rimskih krogih trdijo, da je to nov dokaz najtesnejšega sodelovanja španije z osjo Rim-Berlin in da je to eden prvih uspehov ne-

davnega obiska zunanjega ministra grofa Ciana v Španiji.

Madrid, 2. avg. b. Glavni organ španske falange »Arriba«, ki izhaja v Madridu, je te dni o priliki 235 obletnice angleške zasedbe Gibraltarja objavil daljši članek, v katerem podaja najprej zgodovinski pregled gibraltarskega vprašanja in navaja pri tem besede španskega pisatelja Ganvea, da pomeni Gibraltar v angleški posesti »stalno žalitev Španijec«. Zasedba Gibraltarja je bila mogoča samo zaradi dekadence španskega naroda. V trenutku, ko se pa spet pojavlja v njem zavest imperialne funkcije, se španski narod z žalostjo spominja izgube Gibraltarja v prepričanju, da bo tudi to vprašanje nekega dne rešeno po njegovi želji. List zaključuje svoj članek s sklicevanjem na čl. 26 statuta španske falange, ki pravi: »Ne bomo trpeli niti izolacije niti tujega gospodarstva.«

Incidenti ob Tisi

Na madžarsko-rumunski meji so madžarski splavarji izzvali že več incidentov

Bukarešta, 2. avg. o. O priliki ponovnih incidentov na madžarsko-rumunski meji pri Tescó je bilo objavljeno službeno poročilo, ki ugotavlja, da je rumunska vlada ob priključitvi Podkarpatske Rusije k Madžarski prepovedala madžarskim splavarjem plovbo na Tisi, v kolikor teče preko rumunskega ozemlja. Kljub temu so madžarski splavarji skušali pluti s transporti lesa po Tisi ponoči, zaradi česar je prišlo do incidenta. Rumunske straže so splavarje opozorile ter oddale več signalnih strelcov, na katere so madžarski obmejni stražniki odgovorili z ognjem. Sličen incident se je pripetil tudi pri Kisteszu. Uvedena je bila preiskava. Poročilo pravi dalje, da so odgovorne za te incidente madžarske oblasti, ki splavarjem niso samo dovolile plovbo po Tisi, temveč so jim dale tudi

navodila. Madžarska vlada je pred 10 dnevi zahtevala, naj se vprašanje plovbe splavarjev v gornjem teku Tise uredi, s čimer je priznala sama, da ta plovba ni dovoljena. Zvedelo se je, da je bil eden izmed madžarskih obmejnih stražnikov ranjen. Nastopila je celo rumunska artiljerija, ki je zavzela postojanke na drugi strani Tise, vendar pa ni otvorila ognja.

Budimpešta, 2. avg. o. Službeno so objavili, da je madžarska vlada izrazila rumunski vladi svoje nerazpoloženje zaradi incidenta pri Tescó. Ob tej priliki je madžarska vlada predlagala, naj bi se določila mešana vojaška komisija, ki bi ugotovila, kdo je odgovoren za streljanje. Izrazila je tudi željo, da bi se na zgornjem toku Tise končno vzpostavile normalne razmere.

Angleške vojne ladje v Bosporu

Carigrad, 2. avgusta. AA. (DNB) Danes je priplula semkaj angleška bojna ladja »Warspite« s 4 rušilci. Angleške vojne ladje bodo ostale v Carigradu do nedelje. Istočasno je prispela v Smirno angleška vojna ladja »Malaya«. To je prvikrat, da je Turčija dovolila prihod tujim vojnim ladjam v Bospor. V čast angleških gostov bodo prirejene svečanosti in sportne prireditve v takem obsegu, kakršnih dosedaj niso prirejali nobeni tuji vojni mornarici. V zvezi z obiskom angleške mornarice v Turčiji je določen tudi sprejem pri francoskem veleposlaniku. V petek bo odletel z letalom v Ankaro angleški poveljnik mor-

narice in obiskal predsednika republike ter šefa glavnega generalnega štaba.

Carigrad, 2. avgusta. AA. (DNB) Sredi meseca bodo v Traciji letni manevri turške vojske. Manevrov se bo udeležil tudi predsednik republike Ismet Ineni.

Slovaško-nemška pogajanja

Berlin, 2. avg. o. Tukajšnji politični krogi posvečajo veliko pozornost slovaško-nemškim pogajanjem. Splošno mnenje, da gre za določitev podrobnosti v vojaških jamstvih za Slovaško. V okvir teh jamstev bi spadala tudi določitev področja vzdolž slovaško-moravske meje, kjer bo Nemčija gradila svoje utrdbe, v katerih bo vzdrževala lastne posadke.

Naši kraji in ljudje

Slava kraljeve garde v Beogradu

Gardni pešpolk je imel 1. t. m. svojo tradicionalno slavo in nam slika kaže defile polka pred zastopnikom Nj. Vel. kralja in drugimi odličnimi gosti

Prekmurje dobi letos zvezo z ostalo Slovenijo

Murska Sobota, 2. avgusta

Letos bo Slovenska krajina dobila tudi trdno cestno zvezo s Slovenijo. To bo most pri Petanjcih, ki so ga začeli graditi v jeseni in bo letos v glavnem dograjen. Ko so pred 20. leti jugoslovanske čete zasledile Prekmurje, so oskrbovali promet čez Muro samo brodovi, ker od Radgone do Dolnje Lendave ni bilo nobenega mosta. Prvi leseni most je bil zgrajen pri Veržuju in je ostal še do danes edina mostovna zveza Slovenske Krajine z ostalo Slovenijo. Ta most je pa v slabem stanju in nesposoben za večji promet. Prekmurci so se zato že vsa leta potegovali za gradnjo mosta pri Petanjcih, kjer oskrbuje promet na cesti Murska Sobota-Radenci in Gederovci-Radenci broda, ki pa je v deževju prav negotova zveza. Ko naraste Mura, sploh ni mogoče priti z brodom na drugo stran.

Cesta po nasipu

Gradnja mosta pri Petanjcih pa ni tako enostavna stvar, ker je teren za gradnjo izredno neprimladen. Treba je bilo zato dolgo proučevati vse možnosti in se odločiti za najprimernejši način izpeljave te prepotrebne premostitve. Gradbeno podjetje »Slograd« iz Ljubljane, ki je izliciralo gradnjo, je lani v septembru pričelo z delom. Vreme je bilo gradnji zelo naklonjeno in je delo tako naglo napredovalo, da danes že lahko vidimo, kakšna bo premostitev Mure pri Petanjcih in uravnava obeh bregov reke.

Most graje nekako 150 metrov višje od petanjskega broda, zato so morali misliti tudi na preložitve sedanje ceste in jo izpeljati od Radencev v Petanjce v ravni smeri čez poplavno ozemlje Mure. Ker bo most 6,5 m visoko nad normalno gladino vode, so morali tudi cesto izpeljati po 3-4 metre visokem nasipu. V celoti morajo zgraditi nad 1 kilometr ceste, ki se pri kolodvoru v Radencih loči od stare ceste in zavije pod Radenskim hribom v lahmem loku na levo ter v pravokotni smeri čez Muro, kjer se spusti po nasipu na staro cesto.

Gradnja nasipa nam kaže, koliko paznje je treba posvetiti delu, da bo solidno izvršeno moglo kljubovati navali vode ob poplavih. Nasip poteka po poplavnem ozemlju, ki je v glavnem naplavina Mure z debelo plastjo mivke. Da zavarujejo nasipe pred izpodjedanjem vode, so ga ob straneh v globino 1 metra obdali z betonskimi temeljem, ob straneh pa z betonskimi ploščami. Za nasipe morajo navozi 25.000 m³ materiala, ki ga bodo dobili deloma iz preseka v Radenskem hribu, skozi katerega bo šla cesta, deloma pa iz poglobitve struge v propustih. Dozdaj je že polovica dela v napisi gotovega. Cesta bo zgoraj široka 6 metrov in bo v širino 5 metrov tlakovana. Vsa cestna dela bodo stala nad milijon dinarjev.

Pet mostov za odtok vode

Cestni nasip, ki je skoro 4 metre visok in stoji pravokotno na tok vode, bo ob povodnjih kot visoka pregrada oviral odtok vode. Zato so morali zgraditi v nasipu 5 propustov, skozi katere se bo odtokala voda. Prvi propust bo takoj pod Petanjsko slatino čez staro strugo Mure. Širok bo 40 metrov, most, ki bo vodil čez propust, pa bo slonel na dveh podpornih stebrih in bo stal nad pol milijona. Drugi most bo dolg 25 metrov, tretji in četrti bosta imela komaj 10 metrov razpetine, peti pa bo spet 25 metrov dolg. Vseh 5 manjših mostov, ki bodo seveda v normalnem stanju vode na suhem, bo stalo nad poldrug milijon dinarjev.

Zanimiva je bila gradnja teh mostov. V težavnem terenu so kopali temelje tako globoko, dokler niso prišli do gramoza. V gramozu so zabili v več vrstah 4 metre dolge pilote in šele na nje postavili betonski temelji, ki so ga še posebej zavarovali z lesenimi zagatnimi stenami. Dno propustov so zavarovali pred izpodjedanjem vode z debelimi betonskimi ploščami, prav tako pa tudi odtok in ves teren na obeh straneh nasipa. Da bi voda ne mogla izpodkopati zemlje pod betonskimi ploščami, so jih povsod zavarovali z močnimi zagatnimi stenami. Tako bo delo trajno in solidno, da mu voda ne bo mogla do živga. To previdnost so na vsak način morali vzeti v obzir. V Nemčiji bodo namreč izvedli popolno regulacijo Mure, ki tudi onstran meje s poplavi povzroča precejšnjo škodo.

rali oporne stebre sredi reke zgraditi posebno globoko. Za gradnjo stebrov so zabili 8 m dolge železne plošče, s katerimi so sestavili trdno zagatno steno. Izkopani material kaže, da je na dnu struge 3 metre debela plast naplavljenega gramoza, nato pa plasti glin in mivke. V globini 8 metrov pa je debela plast trdno vlečane glin, ki so jo morali razbijati z orodjem in lomiti s klini, tako da tvorijo trdo podlago za oporne stebre. To je menda dno Panonskega morja, ki se je v davni razprostralo tja do vinorodne Kapele, ki kraljuje nad Radenci.

Podjetje Slograd je v ugodnem vremenu delalo skozi celo zimo noč in dan, da je izkopal temelje in jih zabetoniralo. Še pred nastopom spomladanskih poplavl so bili gotovi vsi stebri in oporniki za manjše mostove, prav tako pa tudi oba opornika v strugi. Oba podporna stebra v reki sta zdaj že dograjena. Obložena sta z debelimi granitnimi klesanci, ki ju bodo varovali pred okruženjem. V kratkem bodo začeli polagati glavno mostovno konstrukcijo, tako da bo most še pred zimo gotov in sposoben za lažji promet. Mostovno cestnišče bo tlakovano z granitnimi kockami iz kamolomov v Ribnici na Pohorju, klesanci za stebre iz granita, oziroma krementastega porfirita, pa so iz Vuzenice.

Zdraviliški gosti v Radencih se ne morejo načuditi, kako veliko delo je bilo izvršeno v tako kratkem času. Ko so jeseni zapustili Radence, še nihče ni nič vedel o mostu, zdaj pa zavzeti gledajo, kako pod pridnimi rokami 200 delavcev nastaja visok nasip s petimi mostovi in se iz reke dvigata dva mogočna stebra, ki bosta sprejela nase težo novega mosta. Podjetje je zgradilo za prevoz materiala po reki lasten brod in postavilo lastno električno centralo, ker v okolici ni zanesljivega toka. Tako so mogli delati tudi ponoči in izkoristiti ugodno vreme, tako da je delo potekalo brez prestanka in motenj in je bilo izvršeno trdno in solidno, kakor ga zahtevajo izredno košljive prilike težkega terena.

Novi petanjski most bo izredno velikega pomena za Slovensko Krajino, ker jo bo po najkrajši poti zvezel z Mariborom. Metropola Prekmurja Murska Sobota je po dobri, 12 km dolgi cesti skozi Tišino zvezana z Radenci. Takoj po izvršeni mostovni zvezi bo uvedena avtobusna zveza Maribor-Murska Sobota, ki bo za 2 uri krajša kot vlakovna skozi Ptuj in Pragersko. Gradbeno podjetje Slograd iz Ljubljane gradi most po načrtih inž. arh. Lavoslava Viherja. Delo vodita inženjerja podjetja inž. Živko Šumer in inž. Leon Skaberne, s strani banovine pa ga nadzira inž. Karl Koblar. Stroški za novi most z vsemi regulacijskimi deli ob Muri in z gradnjo nasipa bodo znašali okrog 6 milijonov dinarjev.

Most čez Muro

Glavni most čez Muro bo dolg 104 metre in bo slonel na dveh podpornih stebrih. Postavljen bo pravokotno na strugo, ki je bila vprav na tem mestu že pred vojno regulirana. Ker se bo po končani regulaciji dno struge znatno poglobilo, so mo-

O ulogi Rusije v svetovni vojni

Važne ugotovitve glasnika ruskih vojni invalidov ob 25-letnici vojne

Po vsem svetu raztreseni ruski emigranti so obhajali 1. t. m. turobno 25-letnico. Spominjali so se vstopa Rusije v svetovno vojno ter častili spomin vseh rakov, ki so bili v svetovni vojni žrtvovani. Vojaški poučni in literarni list »Ruski invalidi«, ki izhaja v Parizu, je tej obletnici posvetil celo vrsto člankov uglednih ruskih avtorjev. Iz spominske številke posnemamo:

Pred 25 leti je v vročem poletju prihrumela grozna svetovna vihra — največja vojna, kar jih je doslej zabeležila zgodovina. Ni naš namen, da raziskujemo, kdo je najbolj odgovoren, da je prišlo do strašnega svetovnega klanja, lahko pa rečemo, da je bila Rusija pri tem najmanj kriva. Vojna je bila za Rusijo popolnoma nepričakovana. Rusija se je baš leta 1914. lotila izvajanja svojega načrta popolne reorganizacije vojske, paradi česar je bila v popolni neprimljenosti. Vžle temu je ruski car Nikolaj II. držal svojo besedo, ki jo je dal tedanjemu regentu male Srbije, blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Poklical je svoj narod pod orožje, da izpolni dolžnosti do domovine in do bratov južnih Slovanov, katerih zaščita je bila že od nekdaj zgodovinska tradicija Rusije.

Na fronto je postavila Rusija 300.000 oficirjev in 16 milijonov vojakov, izgube ruske armade pa so znašale 5.500.000 ljudi — število, ki presega izgube vseh ostalih zaveznikov držav. Ruska fronta, ki je bila potegnjena preko evropske celine od Baltičkega morja do mej Rumunije, a pozneje celo do Črnega morja, je bila dolga 1800 km (ne računajoč kavkaške fronte). Na tej fronti se je odigralo nešteto krvavih, zelo hudih bojev, ki so imeli mogočen, celo odločilen vpliv na izid svetovne vojne.

Ne bomo naštevali žrtv, ki jih je Rusija darovala za pravico in zvestobo zgodovinskemu idealu, pač pa samo kratko navajamo, da je Rusija z mago na Marini, ki je imela prav za prav značaj končne zmage, žrtvovala drugo armado generala Samsonova, ki je bila vržena v Vzhodno Prusijo, čeprav na pobod še ni bila pripravljena. Francoski maršal Foch, ko se spominja te plemenite geste stare Rusije, v svojih spominskih pismih tako piše: Francija se mora zahvaliti Rusiji, da ni zbežala z zemlje Evrope.

Pozneje 1. 1915. je morala Rusija spet prezreti lastne interese ter z vsemi močmi podpirati svoje zaveznike. Tedanji ogromni uspehi, ki jih je dosegla Rusija v Galiciji in Karpatih, ko so ruske oddelke dosegle ogreke ravnine, so prislili Nemčijo k popolni izpremembi prvotnega načrta. Da bi rešila Avstrijo, je Nemčija odpovedala že pripravljeno ofenzivo na francoski fronti ter vrgla vse svoje moči na rusko. Nemčija je tedaj zbrala na ruski fronti 137 divizij, dočim je proti Angležem, Francozom, in Belgijcem obdržala samo 83 divizij. Zaradi tega je borba na zapadni fronti dobila zavlačevalni pozicijski značaj za celih 15 mesecev, kar je dalo Francozom in ostalim zaveznikom toliko dragocenega časa, da so se temeljito pripravili na nadaljevanje borbe.

hranki brez tuje pomoči in jo dvignil do današnjega ugleda in obsega. Vseskozi pošten, priden in marljiv, se je od rane mladosti pa do jeseni svojega življenja trudil za obstanek in blagor obitelji. Počitka ni poznal in se je do zadnjega udeleževal v trgovini. Delo je bilo njegova vsakdanja potreba in tudi razvedrilo. Usoda mu je naklonila poleg srečnih dni tudi marsikatero grenko uro, zlasti, ko mu je umrla ljubljena soproga in deset otrok. Z živavo vztrajnostjo in samozatajevanjem je prenesel vse neizgovorne in ni omagal.

Zdaj se je tudi izredno delovnemu možu iztekla življenjska ura. K večnemu počitku ga bomo spremili v petek, 4. t. m. ob 17. iz mrtvaške veže v Slajmerjevi ulici na pokopališču pri Sv. Križu, kjer bo v rodinski grobnici združen s člani svoje rodbine. Ludovik Černe bo ohranjen v častnem spominu, ugledni njegovi rodbini in vsem ostalim žalujočim pa izražamo iskreno sožalje!

Ljubljana — domače letovišče

Ljubljana, 2. avgusta

Kdor si dela skrb za izbiro letovišča, kamor bo znošil čez leto prihranjene novce, naj pride te dni na bregove Ljubljane in bo koj ob vse težave. Saj ga ni letovišča, v katerem bi se mogel privoščiti brezdelne dni svojega dopusta s tako brezskrbnostjo,

domačnostjo in preprostostjo, kakor ob Ljubljani. Tod si rešen vseh obzirov in predsodkov, ki teže in more letoviščarja drugod, da se namesto spočit vrača utrujen in zbezan v vsakdanje življenje. Kar se tiče kopališkega življenja, je vsa Ljubljana od Spice pa tja do izliva Iške en sam velik bazen, Komur je do kopališke družabnosti, je na kopališču samem imenitno preskrbljeno. Gospod Sedej in gospi skrbita in se trudita, da ni nikomur dolgčas in tudi nihče ne trpi gladi, da ima le nekaj najbolj drobnega drobiža s seboj. Ob zvokih godbe, ki jo je čuti daleč ob bregovih, se kopalci producirajo z najnovjšimi pesmi, prikojenimi z mnogo fantazije za to rivijero povprečnega Ljubljana. Zadovoljni letoviščarji ob bregovih Ljubljane so športniki, da malo takih. Seveda so v večini plavalci in veslači, a celo jadralci niso redka prikazen, kadar zapihajo ugodne sapice. Ljubljana je letoviški raj tisočev Ljubljancev, ki jim počitnice, preživite ob njenih bregovih, koristijo vsaj toliko kakor drugim, ki se vračajo z njih s kovčigi, prepletenimi z deseterimi papirnati dokazili o obisku tujih letovišč in praznimi denarnicami v žepu. Letoviščarji ob Ljubljani so pa prej ko slej za parolo: svoji k svojim!

Ogromne zamude vlakov

Ljubljana, 2. avgusta

V nedeljo in v ponedeljek so vozili vlaki na naših domačih progah s precejšnjimi zamudami. Ne bomo spraševali, kako je prišlo do tega, vendar mislimo, da nekaj vlakov, ki peljejo romarje na Otoče, ne sme zadržati železniškega prometa s takšnimi zakasnitvami, kakor se je zgodilo ob tej priložnosti. Vzrok je prav za prav postranskega pomena. Gre za to, da se železniški promet obvlada in obdrži na višini nazvalci morebitnemu trenutnemu navelu. V tem je vse problem.

V svetovni vojni je bilo časih na isti progi v majhnih presledkih 15 do 20 vlakov, pa je šlo vse v redu, z malenkostnimi zamudami, ki so jih pa izenačili na razmeroma kratkih delih proge. Zato naj ostane brez odgovora vprašanje, kako se je moglo zgoditi, da je nedeljski večerni vlak z Gorenjskega privozil v Ljubljano z rejeno zamudo 90 minut. A glejte, — celo na kamniški progi, kjer ni nobenih križanj in izogibašč, so bile znatne zakasnitve.

Ista stvar se je ponovila še v ponedeljek pri jutrnjem vlaklu na Gorenjsko. Zamuda se je stopnjevala od Ljubljane do Boh. Bistrice in je znašala na končni postaji 60 minut. K temu vznožju redni res ni mogoče nikomur čestitati. Ponavljamo: nekaj vagonov priložnostnih potnikov ne bi smelo nikoli povzročiti takšnih zakasnitev! Železniški promet v Sloveniji je bil časih na dobrem glasu zaradi preciznosti in točnosti. Danes so tisti časi že daleč za nami...

Usoda naših weekend hišic

Zadnja leta je zraslo v okolici letoviščarskih krajev precej ličnih hišic, katere uporabljajo meščani za svoj nedeljski odih. Te hišice so skoro brez izjeme lično izdelane, posnemajo slog domačnosti, katero civilizacija neusmiljeno izriva in stoji v prikupnih legah na zemljiščih v bližini cest, gozdov in vod. Tisti, ki so jih postavili, so nameravali dvojce: zagotoviti si vsaj trohico udobnosti in svobodi na kmethih, poleg tega pa namigniti letoviščarjem in izletnikom, kje se da preživeti nekaj prijetnih ur izven mesta, kjer čisto ni najti priložnosti za kratek počitek.

Danes že mnogi grenko obžalujejo, da so si postavili takšen »nedeljski domek«. Pokazalo se je namreč, da te hišice, namerane počitku in zabavi, povzročajo lastnikom nemir in velike neprijetnosti. Vlomi v weekend hišice so na žalost skoro postali pravilo, a ne samo vlomilska strast, trdi zloba pokvarjenec ostavlja v teh nedeljskih domovih svoje sledove.

Močni beli
zobje brez
zobnega
kamna!

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

Ponekod morajo biti na delu pravcate organizirane roparske družbe. V zadnjih mesecih je bilo izvršenih v naših krajih nad 40 vlomov v weekend hišice. Vlomi prihajajo skozi vrata in okna, ki jih razbijajo, pa tudi skozi streho si upajo v te majhne stavbe. Posteljina in pribor sta v največ primerih plen razbojnikov. A tudi zloba prispeva svoj delež, kajti tisto, česar ne morejo odnesti, često poškodujejo in napravijo nerabno. Namen takšnega postopanja je očiten: zagreniti lastnika, da se umakne iz kraja...

Ni dvoma, da izvršujejo takšne vloome ljudje, ki so jim krajevne razmere dobro znane, in menimo, da ni naloga samo orožnikov, temveč tudi domačinov, da pazijo na izprience, ki kvarijo sloves njihovega kraja. Kakšen sloves pa naj si obehtajo naši kraji, če se bo ta žalostna praksa nadaljevala? Mar se ljudje ne zavdajo, da izletnik in letoviščar prinašata denar v vas, in to ne samo gostilničarju in trgovcu, marveč tudi kmetu, ki gostu lažje in dražje proda svoje pridelke kakor drugam? Zato je naravno nezamisljivo, da ponekod nadlegujejo in strašijo poletne goste. Mačje godbe pod oknom, igra s svetlobnimi refleksi, razbijanje po oknih in vratih — vse to ne daje dobrega spričevala pojmovanju tujeskega prometa na kmethih. Kadar človek sliši takšne stvari, se resno vpraša, živimo li v deželi, ki stremi po civilizaciji, ali se vračamo s posnemanjem živalskih glasov in raznih šumov med divjake?

Nočemo imenovati krajev in naštevati primerov, napisali smo te vrste samo v opomin in svarilo, da se mora ta sramota v naših krajih nehati s sodelovanjem vseh poštenih čimteljev, ki jim je tujski promet res pri srcu. Kajti posledice sedanje žalostne prakse lahko postanejo tudi v gmotnem pogledu usodne za kraje, kjer se dogajajo takšne stvari nad tistimi, ki konec konca le prinašajo nekaj gmotnega olajšanja na deželo.

Pevski tabor v Rogaški Slatini

Dne 6. avgusta vsi v Rogaško Slatino! Ta dan bo ob priliki »proslave 15letnice pevskega društva »Slog« v Rogaški Slatini velika pevška prireditev, katere se udeležijo mnoga pevstva društva širom Slovenije. Po prijavah sodeč bo sodelovalo nad 600 pevcev, kar bo že tudi za naše razvane pavske razmere nekaj svojevrstnega. Spored pevskega dne bo naslednji:

Ob 9. sprejem bratskih pevskih društev in gostov na kolodvoru. Nato sprevid v zdravilišče pred Zdraviliški dom, kjer bo pozdrav. Točno ob 10. jubilejni koncert v slavnosti dvorani Zdraviliškega doma. Koncert bo prenašala tudi ljubljanska radio postaja. Ob 16. bo pevski tabor z govori in petjem zborov skupaj in posamezno na veseličnem prostoru na prostem. Po taboru se bo vršila velika pevška veselica s plesom in z izbranim razvedrilom.

Brate pevce in prijatelje petja, ki pridejo v nedeljo v Rogaško Slatino, z veseljem pričakujemo, saj bo za marsikoga nedeljski polet k nam istočasno tudi prvi poset našega najlepšega slovenskega in jugoslovanskega bisera, divne Rogaške Slatine. Našega slavlja se udeležijo tudi več odličnih glasbenikov, kar bo vilo v navdušene pevce pri izvajanju programa, še posebno navdušenje.

V našem letovišču se mudi kot gost že nekoliko dni predsednik Južnoslovenske pevske zveze g. dr. Milošević iz Beograda, ki bo v svojstvu funkcionarja naše najvišje pevske zveze prisostvoval nedeljski prireditvi.

Vabimo slovensko občinstvo na našo prireditev k najlepši udeležbi. V nedeljo vsi v Rogaško Slatino!

Pripravljalni odbor.

Tabor Primorcev v Novem mestu

Novo mesto, 1. avgusta
Tradicionalna navada je, da priredi društvo Soča iz Novega mesta vsako leto svojo prireditev. Že več let zapored je dosegla ta prireditev lep uspeh in zainteresirala našo široko javnost. Vsako leto nam je pomagalo bratsko društvo »Istra-Trst-Gorica« iz Karlovca in izpopolnilo pretežni del našega idejnega in tudi zabavnega programa. Z našo prireditvijo bo tudi združena tekma novomeških balincarjev. Zelo pridno že trenirajo in vsak goji željo, da bi si priboril častno plaketo novomeškega prvaka in pisan barilec dobre kapljice izpod Trške gore.

Letošnji tabor bo združil naše primorske brate, bivačje med našimi pridnimi Dolenjci. Razmere in posebno svetovna atmosfera nam narekujejo potrebo, da se med seboj tesno povežemo v delu za naše brate onkraj meje. Plemenit mora biti naš nastop, da bo uspešen in da obrodí dober sad. Letos izpopolnila naš program poleg društva »Istra-Trst-Gorica« iz Karlovca tudi društva »Orjem« iz Kočevja in »Istra« iz Zagreba. Vabimo vse Primorce širom Dolenjske skupno z našimi domačini, da pohite 13. avgusta v Novo mesto, da skupno manifestiramo naše misli in želje. Pričakujemo tudi emigrante in prijatelje iz Ljubljane, da porabijo priliko in se poslužijo izletniškega vlaka. Ta dan vsi v dolenjsko metropolo!

Društvo »Soča« podružnica Novo mesto.

Umrl je starosta slovenskih urarjev

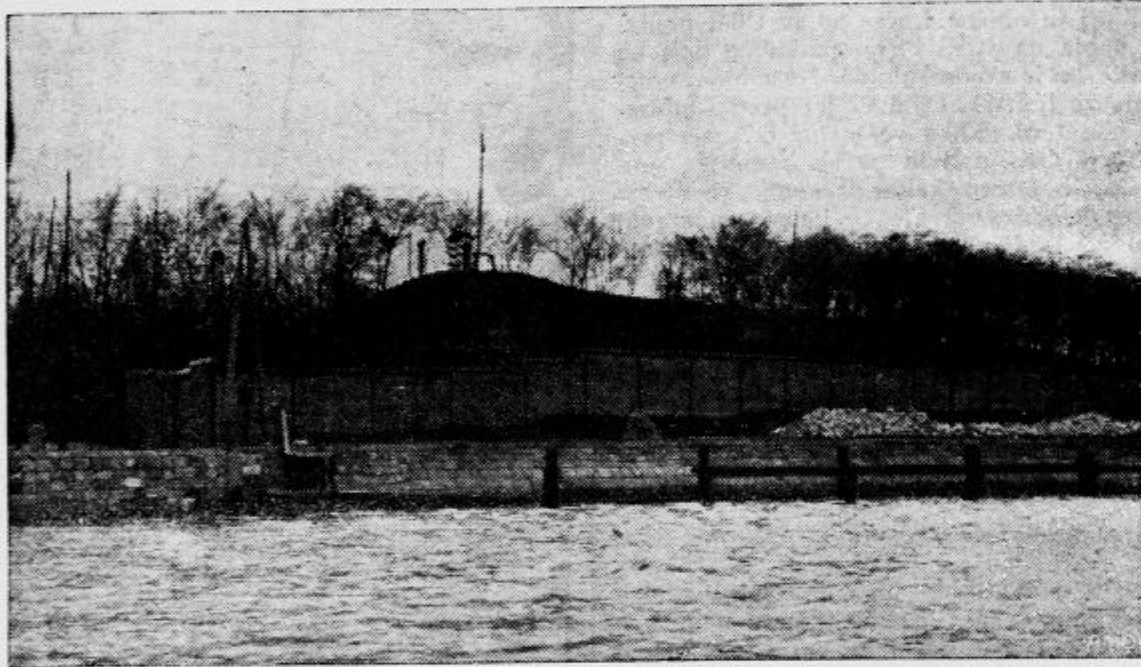
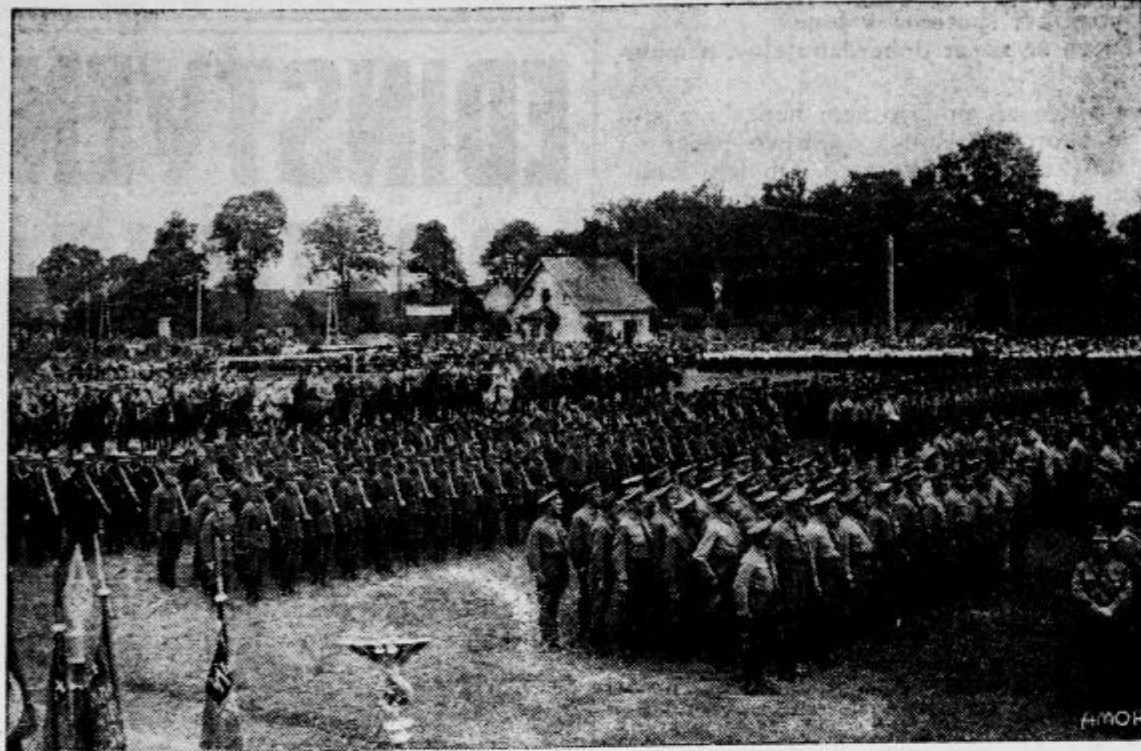
Ljubljana, 2. avgusta

Danes je umrl g. Ludovik Černe, zlatar in mešan ljubljanski, starosta slovenskih urarjev. Letos je minilo pol stoletja, odkar je izvrševal svojo obrt in trgovino v eni in isti hiši, Wolfova ulica št. 3, ki je bila njegova last.

Ludovik Černe se je rodil 5. avgusta 1858. v Ljubljani kot sin skromne, toda spoštovane slovenske obitelji. Leta 1876. se je učil zlatarske obrti. L. 1884. je stopil v zakon, iz katerega je sledilo 13 otrok, od katerih so očeta preživeli le trije. Najstarejši je g. Ludovik Černe ml., ki je solastnik trvdke in je bil desna roka svojega očeta. G. Ludovik Černe st. je bil znan in spoštovan kot mož kremenitega značaja in izredne pridnosti in vztrajnosti. Znana pa je tudi njegova solidna trgovina, katero je pred polstoletjem pričel z lastnimi pičlimi pri-

V Gdansk se „priprave“ nadaljujejo

Zgoraj parada hitlerjevskih napadalnih oddelkov v Gdanku. Zanesljiva poročila vedo povedati, da se je v mestu zbrala že vojska kakšnih 60.000 moč, tako da je mesto dejansko že v nemški državi — Spodaj poljska municijna skladišča na gdanski Westerplatti, s poljsko vojaško stražo

Znameniti uspehi ruske znanosti

Pšenica iz plevela in križanka pšenice ter rži — Obe vrsti pšenice dajeta posevek, ki ga lahko žanjejo več let zaporedoma

Moskovski listi poročajo o presenetljivi odkritju ruskih učenjakov, akademika Cicina in prof. Deržavina, ki sta ravno izročila javnosti sadove svojega mnogoletnega preizkuševanja in raziskovanja. S križanjem sta ustvarila dve novi vrsti pšenice, ki bosta napravili temeljit prekrat v današnjem kmetijstvu. Izvršila sta veliko delo in uresničila napovedi svojega velikega učitelja Mičurina, ki je napovedal, da bo znanost na temelju njegovih odkritij o križanju rastlin kmalu ustvarila mnogoletno pšenico (triticum perenne). Imenovana znanstvenika sta vprašanje rešila vsak na svoj način, tako da sta rusko poljedelstvo obogatila za dva primerka različne mnogoletne pšenice. Na prostoru kmetijske razstave v okolici Moskve sta letošnjo pomlad leta posejati dve njivi pšenice, ki sedaj dozoreva in h katerima romajo tisoči in tisoči prebivalstva ruske prestolnice.

Akademik Cicin je križal pšenico z njivo piriko, nadležnim plevelom, prof. Der-

žavina pa se je posrečilo križanje pšenice z visokogorsko ržo s Kavkaza. V obeh primerih je nastala nova pšenična bilka, ki je zelo odporna proti mrazu in proti suši, nje glavna odlika pa je v tem, da se enkratni posevek žanje več let zaporedoma. Požeta pšenica naslednje leto zopet sama zraste iz starih korenin in s tem odpravi mnogo naporena dela s plugom in brano. Ruskemu poljedelstvu sta učenjaka napravila uslugo neprecenljive vrednosti, zato je razumljivo, da je odkritje povzročilo v ruski javnosti viharno navdušenje in da vse slavi čudodelnika, ki sta ustvarila novo velekoristno rastlino. Od letošnje žetve bodo razdelili novo žito za posev državnim veleposevom, preizkuševališčem in večjim kolektivnim gospodarstvom, tako da se bo po par letih na Ruskem sejala samo mnogoletna pšenica. Prihodnje leto se bo ugotovilo, za katere kraje ogromne ruske države je primernejša Cicinova in za katere Deržavinova pšenica.

Milijonarji za en dan

Ne vabi ljudi na pojedino, dokler nimaš milijonov v žepu

Pred dnevi smo poročali, da je v Braziliji umrla v starosti 68 let bivša plesalka Bobinova in je svojim sorodnikom v Franciji, ki že dolga leta niso vedeli ničesar o njej, zapustila vsoto 250 milijonov reisov. Neki krojač, neki železniški nameščenec, reven čevljar in majhna modistka iz malega kraja Roche-sur-Yon v Vendeeji so bili presenečeni dediči, ki jih je neki notar v Saint-Nazairu poklical k sebi in jim sporočil vest o tej dediščini. Ti štirje ljudje so od veselja skoraj omedleli, takoj so si na jeli avto in zdrveli domov, lotila se jih je bila prava pijanost. Krojač je vsemu doma-

čemu kraju priredil takoj velikansko pojedino, ki se je morala zavoljo ogromne udeležbe vršiti na prostem. V vsem Roche-sur-Yonu ni bilo po tej pojedini niti ene polne steklenice vina več, vsi gostilničarji so izpraznili svoje zaloge in kdor je imel doma kaj gnjati in mesa, je to prodal prireditelju, da se krožniki niso izpraznili.

A tudi ostali trije dediči niso bili leni. Železniški nameščenec se je začel takoj pogajati za nabavo večjega števila dirkalnih konj in je bil že zvečer srečni lastnik polnega hleva. Čevljarček si je iz Saint-Nazaira naročil najmodernejši avto in mo-

Kraljica vaških krav

V bernskem Oberlandu v Švici imajo v vseh vaseh navado, da izberejo vsako leto na posebni veselici »kraljico vaških krav«, najlepšo pač med domačimi kravami, ki jo okrasijo od parkljev do rogov in ima potem svoj veliki dan

čistika je poverila neko potovalno pisarno, naj ji sestavi spored za potovanje okrog sveta. Štiri in dvajset ur je trajal ta blesk. Naslednji dan so se vsi štirje odpravili k notarju, da bi opravili potrebne formalnosti.

Tu jih je pa čakal hladen curek. V svoji omami so bili namreč preslišali, da ni šlo za 250 milijonov frankov, temveč za brazilске reise in s tem se je stvar temeljito preobrnila, kajti 250 milijonov reisov izda komaj za 300.000 frankov. To je sicer še vedno visoka vsota — toda od tega zahteva brazilska država 50 odstotkov davka in tudi francoski fiskus se je oglašil z zahtevo

po vseh mogočih pristojbinah, tako da je na zadnje ostalo komaj 40.000 frankov. A da bo mera polna, se je po objavi o tej dediščini oglašilo še petnajst drugih sorodnikov umrle plesalke, ki so lahko dokazali svoje pravice do dediščine, tako da so krojač, železničar, čevljar in modistka na koncu jokajoč sprejeli vsak revnih 2000 frankov... Sanje o milijonih je bilo s tem konec, avto, dirkalni konji in potovanje okrog sveta so padli v vodo in vrli krojač bo moral garati mnogo let, da bo izplačal slavnostno pojedino, ki jo je bil tako prenaplajeno priredil svojim soročnikom...

V Antarktido z avtomobilom

Byrdova „križarka večnega ledu“ — Zunaj avto, znotraj ladja

Odprava, ki pojde z znamenitim polarnim raziskovalcem in letalcem, admiralom Byrdom v oktobru tega leta v Antarktido, prejme s strani države podporo 350.000 dolarjev. 150.000 dolarjev od tega bodo potrosili za zgradbo novovrstnega vozila, ki so njegov model te dni predvajali časniki v Chicagu. To vozilo je dobilo ime »križarka večnega ledu«. Njegova notranja oprema sliči res v marsičem opremi kakšne ladje, čeprav je na zunaj avto velikanskih razsežnosti. Dolg je 17 m, širok 4 m. Njegova kolesa imajo premer 3 m. Čeprav ne bo imel gosenic, se bo lahko premikal na vsakem ozemlju, posebno dobro pa na snegu in ledu. Seveda pa njegova brzina ne bo velika, znašala bo v ugodnih okoliščinah komaj 48 km na uro.

Namesto velike brzine pa bo imelo novovrstno vozilo velikanski akcijski radij. Goriva bo lahko vzelo s seboj za 10.000 km poti. Sprejaj bo prostor za vozača, za njim radijska kabina in prostor za znanstvene, zlasti pa meteorološke instrumente. Zadaj je stanovanjska kabina, kuhinja, shramba za zaloge in shramba za instrumente. Največ pravice do primerjave s kakšno križarko ima to vozilo zavoljo tega, ker bo imelo na krovu celo — letalo. Razume se samo po sebi, da bo vozilo vse iz jekla in da bo imelo popolno aerodinamično linijo.

Stroški za njegovo zgradbo bodo znašali, kakor rečeno, okrog 150.000 dolarjev,

v bodoče, če bo več naročil za takšne vozove — in to je odvisno od tega, kako se bo izkazal ta voz Byrdu — se bo cena lahko znatno znižala.

O vremenu

V Pari v Braziliji merijo dan ne toliko po urah, kolikor po dežju. Noben prebivalec se ne more spomniti dneva, ko bi ne bilo dežja. Kratke, toda silne plohe prihajajo s takšno točnostjo, da se ljudje dogovarjajo tam za sestanke »po tretji popoldanski plohi« ali »med petim in šestim nalivom«.

Na Kitajskem ocenjujejo vreme po številu svinlih plaščev, ki jih morajo nositi. Vroč dan se imenuje tam »dan enega plašča«, vlažno hladan dan velja kot »dan treh plaščev«, mrzlo vreme pa daje dneve sedmih do devetih plaščev.

Na Angleškem vremenu in njegovi stanovitnosti premočno zaupa, da bi govorili lahkomišelnost o »lepem dnevu«. Omejujejo se na vrednotenje posrednih delov dneva. Zato govorijo o »lepem jutru« ali »finem popoldnevu« ali o »prijetnem večeru« — saj človek nikoli ne ve, kaj lahko pride za tem.

Katastrofa poljske odprave na Himalajo

Klub poljskih planinarjev je prejel brzjavno sporočilo, da je poljsko odpravo v Himalaji doletela katastrofa in da sta vodji Karpinski ter Bernardzikiewicz izgubila življenje. V višini 6000 m je odpravo presenetil snežni plaz. Karpinski je bil zelo znan graditelj letal in alpinist, ki se je udeležil med drugim l. 1934. znanstvene odprave v Ande, kjer je kot prvi splezal na vrh 6800 m visokega Mercedarija. Bernardzikiewicz je štel komaj 32 let in se je proslavil zlasti s polarnimi odpravami.

Spretna reklama

Ameriško ljudstvo ima rado lososove konzerve, ki so dobre in poceni, zahteva pa, naj bo lososovo meso rožnato. Težko je prodati belo meso, čeprav ni nobene razlike, kar se tiče okusa. Ko pa pred nekoliko leti ni bilo mogoče dobiti rožnatega lososovega mesa, je nekemu prekaljenemu industričarju vendarle uspelo, prodajati z lepim dobičkom bele losose. Na etikete na škatle je dal namreč napis: »Jamčimo, da ta losos pod nobenim pogojem, tudi v tropih ne postane rožnat!«

Zadnji Maksimilijanov vojak

Iz mesta Mehike poročajo, da je tam v starosti 102 let umrl francoski vojak Rougiz. Bil je zadnji živi član francoske ekspedicijske vojske, ki je spremljala cesarja Maksimilijana v Mehiko in ki so jo pri Queretaru uničujoče porazili.

Klaverni »kovači« iz Gretna Greena

Med njimi ni bilo niti enega — kovača...

Sodnik lord Russel iz Edinburga je presenetil pred kratkim angleško javnost s trditvijo, da je legenda o kovaču, ki je v prejšnjih časih kot duhovnik v neki kovačnici v Gretna Greenu vezal v zakon po begle ljubezenske dvojice neutemeljena. sodnik je moral razsoditi v tožbi, ki jo je vložil »kovač iz Gretna Greena« proti nekemu konkurentu. Družina Mackiejev, ki trdi, da ima najstarejšo kovačnico v tem kraju, kjer se ubegle dvojice lahko poročijo nad nakovalom, je tožila zakonca Mackinstosheva, ki sta pred kratkim odprla konkurenčno delavnico. Mackiejevi so zahtevali, naj sodišče Mackinstoshevim prepove naslov »kovačev zakon«. Mackinstosh je bil prvotno lesni trovec, potem je imel garažo, pred tremi leti je v Gretna Greenu kupil hišo, postavil je vanjo na koval, okrasil je prostor tudi drugače s starimi predmeti in fotografijami dokumentov sumljivega izvora, in je potem poskušal odjedati stari kovačnici kliente. Sodba pa se je glasila popolnoma drugače, nego so pričakovali Mackiejevi.

Sodnik je namreč najprej ugotovil, da tako zvani duhovnik, ki je v 18. in 19. sto-

letju sklepal nezakonite zakone, sploh ni bil kovač. Vedo za osem ali devet moč, ki so v Gretna Greenu ob različnih časih opravljali takšne ceremonije, toda nobeden med temi menda ni bil kovač. Celo Mackie sam ni nikoli opravljal tega častiljivega posla. Preden je l. 1907 začel svoj poklic kot »kovač zakonov«, je bil sedlar, potem je imel kavarno in v obeh poklicih ni imel uspeha. V svojem »zakonskem muzeju« je klientom skal lahko kazal nakovalom, delati pa na njem ni znal. L. 1931. je Mackie svoje ženo in druge člane svoje družine napravil za delničarje »kovačnice in muzeja v Gretna Greenu« in ko je l. 1934. umrl, je družina s podjetjem nadaljevala. Mackiejevi pa ne služijo z nezakonitimi porokami nad na kovalom, je sodnik ugotovil, temveč zavoljo velikanskega števila sentimentalnih obiskovalcev kovačnice. L. 1936. je bilo obiskovalcev 73.000, v naslednjih dveh letih je število naraslo na 83.000 oziroma na 92.000. Vsa plačila štiri penije vstopnine, tako da se nazadnje nabere lepa vsota. Konkurenca je imela komaj desetino teh dohodkov.

Iz vsega tega je razvidno, je dejal sodnik, da označba »kovač zakonov« ne more biti kakšen monopol. Ker zgodovina o kakšnem monopolu te vrste nič ne ve, ga tudi ni mogoče zaščititi, in zato je treba tožbo zavrniti. Odslej lahko uporablja vsak naslov »kovač zakonov«.

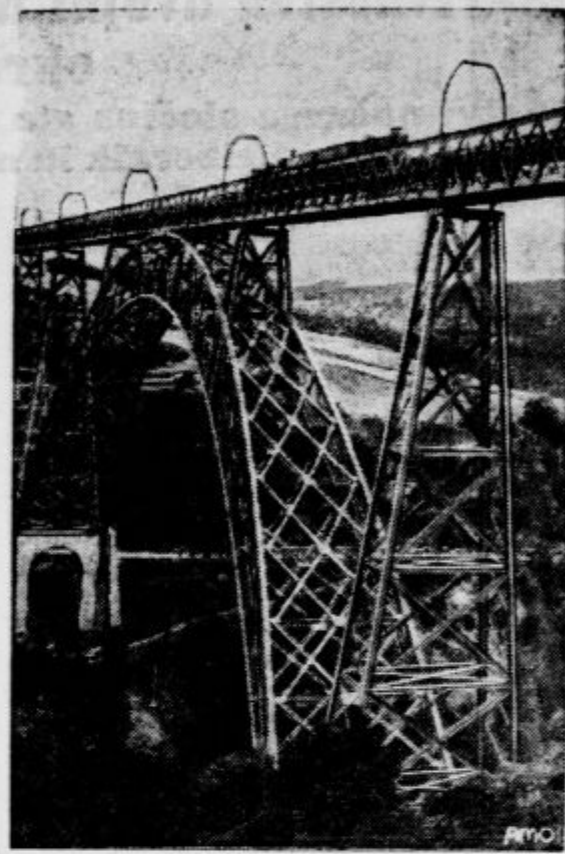
Jasno je, da bodo po tej razsodbi kovačnice zakonov v Gretna Greenu rasle kakor gobe po dežju. Jasno pa je tudi, da se bo stvar, ki ima nekaj legendarnega častiljivega sijaja na sebi s tem osmešila in da bo prenehala privlačevati plačujočo zidala.

Krožnik za izbirečno deco

Da bi majhne otroke vzpodbujali k jedi, je neka vzgojiteljica izumila krožnik iz stekla, ki ima na dnu okvir. V ta okvir se lahko porinejo različne slike, tako da je otrok radoveden, kaj bo videl, ko bo krožnik izpraznil. Izumiteljica meni, da sta otroška radovednost in veselje do slik večja nego odpor proti jedi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Malo znano Eiffelovo delo

Ob nedavni 50-letnici Eiffelovega stolpa so se spomnili na drugo mogočno ustvaritev genialnega graditelja, na železniški viadukt pri Garbitu, ki je v teh dneh tudi slavil svojo 50-letnico. To obletnico so proslavili z majhno ceremonijo

Y in O — dva kraja

Francija se lahko ponaša, da ima kar dva kraja z najkrajšima imenoma na svetu. To sta vasi O v departementu Orne in Y v departementu Somme. O leži okrog 60 km od kraja Y. Razni francoski potomci živijo še danes v Normandiji. Y šteje samo 121 prebivalcev in mnogi avtomobilisti, ki berejo njegovo ime na deski pred vhodom v kraj, ga smatrajo samo za znak, ki napoveduje cestni odcep. Vas Y pa ni imela vedno tako kratkega imena. V listinah iz l. 1126, jo imenujejo Hil, l. 1166. se je imenovala I, l. 1215. pa je označena kot Hay in Hy. Sedanja oblika izvira iz l. 1584.

General Pershing

med svetovno vojno poveljnik ameriške vojske na francoskih tleh, je letos, čeprav šteje že 80 let in je bolan, kakor običajno obiskal francoska bojišča

Ob pogledu na zaklad znorel

V vzhodnogališki vasi Dolini je osemleten deček pri igri v neki pešeni jami našel železno skrinjico, ki jo je takoj napolnil z zlatimi predmeti in lišpom. Ob pogledu na to bogastvo je mož znorel, stekel glasno kričel s skrinjico skozi vas in pri tem ljudem divje rogati. Morali so ga na zadnje zvezati in predati zavodu, zaklad pa je zaplenila policija.

Za smeh in kratek čas

Poličjski uradnik: »Pravite, da so vam snoči ukradli kolo? Ali je imelo svetilko?«
Kolesar: »Ne.«
»Maže oko?«
»Ne.«
»To pomeni sto dinarjev globec.«

A NEKDOTA

Student umetnostne zgodovine, še čisto mlad in idealističen, je obiskal Begasa v njegovem ateljeju.

»Mojster«, je vprašal s plamenim pogledom, »kaj je vodilna misel vaše umetnosti? Kaj je vaš smoter? Kaj hočete?«

Begas je mladeniča pogledal z mirnim pogledom in dejal: »Kaj hočem, mladi mož — prodajati!«

VSAK DAN ENA

Električar: »Čudno! Poklicali so me, da bi popravil zvonec, a sedaj zvonim in zvonim, pa nihče ne odpre!«

(Tidens Tegn)

**Ne kupujte mačka v vreči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!**

Vaše zdravje je toliko vredno — da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi srci,
našo najboljšo mineralno vodo,
izrecno
v originalnih steklenicah!

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Franc Ferdinand in Zofija sta sedla v avtomobil. Grof Harrach se je postavil na levo stopalnico, da bi s telesom zaslonil prestolonaslednika. »Pustite te neumnosti, padli boste, če bomo hitro vozili,« je rekel Franc Ferdinand. Grof je ostal na stopalnici in smehljaje se rekel: »Saj se dobro držim.«

Vozovi so potegnili. Princip je prežal na vogalu, ki ga je tvorilo Applovo nabrežje s Franc-Jožefovo cesto. Na tem mestu je bil pred petimi leti dijak Žerjajč izvršil atentat na generala Varesanina in se nato ubil.

Po neuspelem atentatu črkostavca Čabrinovića je Princip brez glave blodil okrog. Pogled na sozarotnika, ki se je oblit s krvjo sedel pod udarci s palicami in puškinimi kopiti, je bil gimnazijca globoko zbehal. »Zdaj nam je vse pokvarilo!« je bil Princip pomislil. Zbehan in besen je stopil v neko krčmo in stoje popil kozarec vina. Drugače ni nikoli pil, bil je nasprotnik alkohola. Misli si je: »Zdaj ne morem več živeti. Nočem več živeti. Norec, ki sem! Bedak! Svoj narod sem hotel osvoboditi — in sem lahko miselno dovolil, da mi takšenle Čabrinovi-

vič vse pokvari! Kaj naj zdaj še delam na svetu? Vse moje življenje je bilo samo priprava na to dejanje. In zdaj — !«

Popil je še kozarec vina. Prvega je izpil na dušek. Druga je pil počasi; in v tem, ko je pil, ga je izpreletela misel: »Morda pa še ni vse izgubljeno? Ker je nadvojvoda stopil v mestno hišo, se mora po obisku mestne hiše spet pokazati. Mora se peljati po mestu. Peljati se mora, na večne čase ne more ostati v mestni hiši!«

Princip je planil na ulico.

Aha! Ulica ni bila zaprta. Razveselil se je. Prej, še preden se je bil spomnil, da se mora nadvojvoda peljati nazaj, je bil med pitjem kakor v sanjah naglo in zmeden pomislil, da bodo vsak čas zaprli ulice. Obstal je in pogledal na ono stran, proti Applovemu nabrežju. Applovo nabrežje ni bilo zaprto, pot je bila prosta.

Principu se je tisti mah vrnila razsodnost. Pomislil je: »Zdaj mi ne uide več. Zgodilo se bo. Zdaj se imam vsega v oblasti. Rad umrem za sveto stvar, ki sem ji posvetil življenje. Moja smrt bo osvobodila moje brate. Odrpem jim pot. Veliki bodo. Kaj mi je do življenja...«

Zagledal je Grabeža, ljubljenskega prijatelja. Grabež je stopil proti njemu. »Pojdij naprej,« mu je šepnil Princip, »nekaj se mi sluti, da bo zdaj uspešno. Poišči si drug prostor in ne stori ničesar. Slišiš? Ne stori ničesar, zanesi se name.«

Grabež je pokimal. Nista si segla v roke. Grabež je šel dalje, izgubljen je bil v množici. Princip ni gledal za njim. Misli si je: »Če se mi posreči, ga ne bom videl nikoli več. Z Bogom, Trifko, moj edini

prijatelj si bil. Upam, da Čabrinovič, to gobezdalo, ne izda tvojega imena.«

Princip je stal na vogalu, ki ga je tvorilo Applovo nabrežje s Franc-Jožefovo cesto. Župan je bil razglasil, da bo prestolonaslednikov voz na povratku iz mestne hiše tukaj zavil z Applovega nabrežja na Franc-Jožefovo cesto. Nihče ni vedel, da je bil dobil sofer v zadnjem trenutku naročilo, naj na tem kraju ne zavije na Franc-Jožefovo cesto, ampak naj vozi dalje po Applovem nabrežju.

Živčen nemir je izpreletel čakajoče v špalirju. Vozovi so se bližali. Voz, v katerem sta bila župan in vladni komisar, je — v nasprotju z zadnjo odredbo — zavil na Franc-Jožefovo cesto; voz prestolonasledniške dvojice je krenil za njim. Potiorek, ki je spet sedel prestolonasledniški dvojici nasproti, se je srdito obrnil, udaril soferja po ramenu in kriknili: »Kaj je spet to? Rečeno je, da se peljemo po Applovem nabrežju!«

Sofer je zavril in se pripravil, da bi obrnil avtomobil nazaj na Applovo nabrežje. Prav tam, kjer je avtomobil zaradi te izpremembe za trenutek obstal, na desni strani ceste, je stal Princip.

Planil je proti avtomobilu, ki ga je samo z leve varoval grof Harrach, in dvakrat ustrelil. Prvi strel je zadel prestolonaslednika v vrat. Z drugim je hotel Princip ubiti generala Potioreka; a nekdo izmed ljudi, ki so stali okrog njega, se je zadel ob strelčev komolec, tako da je bil pravec strele izpremenjen: svinčenka je prebila leseno karoserijo in žimnato obvoje ter se zarila Zofiji v život.

Tenak curek krvi je brizgnil prestolonasledniku iz ust iz rane na vratu kri po sinji uniformi. Zlato

kaj se ti je zgodilo?« je vzkliknila Zofija. V naslednjem trenutku je zdrknila s sedeža, Francu Ferdinandu na kolena. Nihče ni vedel, da je bila tudi ona zadeta; mislili so, da je omedlela. Samo Franc Ferdinand je menda slutil, da je ranjena. S slabotnim glasom je rekel: »Ne umri mi, Zof! Ostani živa za najine otroke!« Obsedel je, med tem ko mu je lila iz ust in iz rane na vratu kri po sinji uniformi. Zlat, runo je bilo vse okrvavljeno. Grof Harrach je prijel Franca Ferdinanda za ovratnik, da bi podprl umirajočemu glavo, ki mu je že ležala na prsi in vprašal: »Ali hudo boli, cesarska visokost?« Franc Ferdinand je odvrnil: »Nič ni.« Ko ga je minevala zavest, je spet in spet, čedalje tiše, ponavljal: »Nič ni.« Potem je samo še hropel.

»V konak!« je zaklical Potiorek.

Ta čas, ko je avtomobil z umirajočima vozil proti konaku, se je razvil na vogalu Franc-Jožefove ceste boj za Principa. Strup, ki ga je bil zaužil takoj po atentatu, ni učinkoval. Nekaj civilistov in redarjev mu je izvilo kadečo se pištolo, s katero se je hotel ustreliti. Udrihali so po njem, hoteli so ga ubiti. Mahoma so se začeli klicati: »Pozor! Bomba!« Vse je prhnilo vsaksebi. Ob Principovih nogah so zagledali bombo. Ker se ni zanesel na učinek strupa, se je bil hotel ubiti z bombo. Toda bomba je brez učinka obležala na tleh, kajti kapica se je bila prva dotaknila tla; dno bombe je bilo debelejšje od stranskega oboda, tako da je ležalo težišče nad sredino njene višine, in bomba, ki je udarila ob tla s široko stranjo, se ni razletela. Princip je stekel nekaj korakov proti drugi strani Franc-Jožefove ceste.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopis in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Vrtnarja
nad 36 let starega treznega, ki bi krmil tudi dve kravi, takoj sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštno vrtnarje.« 18649-1

Kuharica
vajena gostilne in trgovine s kavčico, dobi takoj mesto na delu ali samostojnem gospodu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharice.« 18316-1

Slikarskega pomočnika
pridnega, mladega, sprejemam v cerkvenemu slikarstvu. Zelenjak, Predovičeva 11, Ljubljana. 18644-1

Sobar in sobarica
(Kamerdiener und Kamerfrau) popolnoma izveščana, ki sta že bila kot taka zaposlena dobila takoj službo v Beogradu. Ponudbe s prepiš pripravljen in sliki na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stalna služba, Beograd.« 18643-1

Zanesljivo gospodinjstvo
sprejemam, ki se razume na vsa hišna dela, zna kuhati in živati ter se razume na zelenjadni, sadni in cvetlični vrst in na tejo kokosi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zdrava.« 17637-1

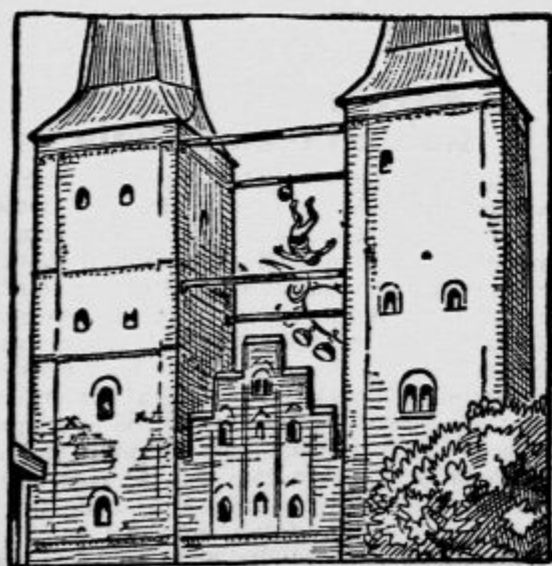
Spretno korespondentko
perfektno v slovenski in nemški stenografiji ter korespondenci, večjo knjigovodstvo, energično, s prakso, sprejemam. Le pisne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretna.« 18615-1

Frizerko ali frizerja
dobra ondlerja sprejme takoj Salon, Šmartinska cesta 18. 18626-1

Čevljarkega prirojevalca
gornjih delov, dobro izveščana, sprejemam takoj. Ješe, Tržič. 18617-1

Notarskega pripravnika
s substitut. pravico ali vsaj daljšo notarsko prakso, — sprejme notar Požun v Gornji Radgoni. Nastop čimprej, plača po dogovoru. 18563-1

G. T. Rotman: S Pegazom — okrog sveta

Siromak bi se bil gotovo ubil, da se ni veriga, ki jo je imel še vedno na nogi, ovila okoli enega izmed tramov; tako je pa z glavo navzdol obvisel med nebo in zemljo. To sicer ni bilo prijetno, a vsekako je bil za zdaj rešen.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Ugodna prilika!
Prodam mlekarino, že staro, vplejano, zraven tudi stanovanje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18645-19

Posest

Večje število parcel kompleksov, parcel, gozdov trgovskih in stanovanjskih hiš in vil ima napredaj gradbeno strokov, izobražen posredovalec KUNAVER LUDVIK Cesta 29. oktobra 6. Telef. 37-33. Poslažen graditelj in sodni čenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 125-36

Stanovanje
enosobno ali dvosobno, s kopalnico, oddam solidni stan. 1. septembra. Doljenška cesta 80. 18635-21

Pridelki

Kislo zelje, repa
in cele glave za sarm, novo, prvotno dobavljiva po brezkompromisni ceni Gustav Eklavce, Ljubljana, Povšetova ul. 47 tel. 25-91. 280-33

Pohištvo

Spalnice
iz zlatega jescovine, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18613-12

Pohištvo
novo in že rabljeno, ki ga želite prodati ali samo dati v shrambo, sprejemam s posebnimi oddelki v komisiji prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupce je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vso reklamo prekrbimo sami. Sporočite nam na dopisnici ali ostanu. Preveza pohištva preskrbimo sami. Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrševa 12. 17-12

Dragocenost

Vsakovrstno zlato
kupeje po najvišjih cenah

CERNE - juvelir, LJUBLJANA, WOLFOVA

Prodaj

Otroško stajico
dobro ohranjeno, 100 X 60 poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18655-6

Kupim

Dvigalo za avto
(Wagenheber) na olje, kupim. Frank Ivan, Zeljarska ulica 11, Ljubljana. 18654-7

Tricikel
v dobrem stanju, kupim. — Resman, Florijanska ul. 22. 18453-7

Avto, moto

BSA motor
250 ccm, moderen model dobro ohranjen, cena 3800 din. Ogled do 9. in od 5. do pol 8. zvečer. Cizelj, Stari trg 26-2. 18656-10

Mali avto
takoj prodaj Jug. fotograf, Kranj. 18365-10

Kapital

Posojilo, gotovina
na dolgoročno odplačilo dobijo takoj drž. in mestni uslužbenec, upokojenci, oficirji, železničarji, orožniki in finančarji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »4185.« 18167-16

Lokali

Trgovske lokale
oddam lepe, velike, nove lepe, velike, nove, oddam. Informacije pri I. Knez, Gospodarska cesta 1, na dvorišču, levo. 18631-19

Trgovske lokale
takoj oddam na Tyrševi cesti 47b. Vse informacije daje vsak čas hišnik istotam. 18650-19

Dopisi

Vsaka beseda 2 din; davek 5 din; da dajanje naslova 5 din; najmanj 81 znesek 20 din

Gospod
srednjih let, išče družbo mlajše gospodične. Manjša pomoč pride v poštev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stranace.« 18053-24

»Kranj«
Pismo na glavni pošti pod »M. Te.« 18565-24

Boljša dama
materično neodvisna, ki želi preživeti 14 prijetnih, mirnih dni v Dalmaciji v družbi značajnega gospoda, naj se javi na ogl. odd. Jutra pod »Separatni računi 25-35.« 18599-24

KLIŠEJE
ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V »JUTRU«

Razpis

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani razpisuje mesto

VODJE lekarn

krajevne bratovske skladnice v Trbovljah.

Za to službo prihaja v poštev magister(a) farmacije, ki je usposobljen(a) za vodstvo lekarn in ki tudi sicer odgovarja predpisom § 3 službene pragmatike za nameščenice bratovskih skladnic z dne 20. XII. 1937, II. R. št. 4887, (Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine št. 142/22 iz l. 1938).

Plača po dogovoru.

Lastnoročno pisane prošnje in curriculum vitae z dokazili o izpolnitvi zgoraj zahtevanih pogojev je vložiti pri krajevni bratovski skladnici v Trbovljah do 20. VIII. 1939.

Natančnejše informacije se dobe pri Glavni bratovski skladnici v Ljubljani ali pri Krajevni bratovski skladnici v Trbovljah.

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani.

vrhne in spodnje, dobre posteljne odeje — ima najceneje v zalogi S E V E R — MARIJIN TRG 2. Priprčajte se sami!

Modroce,

Za kopanje v kopališču ali na prostem

Vam je potreben kopalni plašč.

Veliko izbiri kopalnih plaščev, barvnatih frotrjev, kopalnih oblek in hlačk — dobite po nizki ceni pri trvdki

GORIČAR,

Ljubljana — Sv. Petra cesta.

UREDNIŠTVO

velikega ilustriranega, prosvetno-kulturnega, gospodarsko-industrijskega, socialno-ekonomskega in društveno-zabavnega lista

»ILUSTROVANI DOM«

išče stalne, honorarne in volonterne sodelavce-novinarje, književnike, risarje, fotoreporterje, profesorje, zdravnike, pravnike, učitelje, dijakke-kinje, akviziterje za oglase in prodajalce časopisov za celo državo.

Vsa obvestila in začetna dela iz gori navedenih panog kakor tudi interesantne domače in tuje romane, dogodke in podlistke je treba poslati uredništvu lista »Ilustrovani dom«, Beograd, Jovana Ristića ul. 9.

List bo tiskan v srbohrvatskem, slovenskem in bolgarskem jeziku.

NESTLE MOKA

JE NAJBOLJŠA HRANA ZA OTROKE ZA DOBO POLETNE VROČINE

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1939.

ZAČETEK 27. AVGUSTA:

60% POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA — BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33/L.

IN CASTNI ZASTOPNIKI:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TYRŠEVA 33, TEL. 27-62

JOSIP BEZJAK — MARIBOR, GOSPOSKA UL. 25, TEL. 20-97

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

ZAHVALA

Gosp. prof. Filipu Terčelju, g. župniku Mihi Jenku, Kolu jugosl. sester Sv. Peter-Moste, Sokolu Moste, pevskemu društvu »Sava«, društvu »Soča«, darovalcem cvetja in vsem, ki so našo mamico

VALERIO BENSA roj. GOMIŠČEK

spremljali na njeni zadnji poti — najiskrenejša hvala, istotako onim, ki so nam ob tej bridki izgubi izrekli sožalje ustmeno ali pisмено. Prav prisrčna hvala veljaj zdravniški gospe dr. Boženi Merljak, ki je posvečala pokojni v njeni boleznj izredno skrb in znala pridobiti njeno zaupanje.

V LJUBLJANI, dne 2. avgusta 1939.

Andrej Bensa, učitelj, v svojem in svojcev imenu

MARIJA ŽAGAR

Pogreb naše nepozabne mame bo v petek, dne 4. avgusta ob 3. uri popoldne izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti 9. LJUBLJANA, dne 2. avgusta 1939.

LAVOSLAV, peš. kapetan I. kl., sin;

JELICA, IVANKA por. PAVELKA, ZALKA, hčere;

HEDA, snaha; LEOPOLD PAVELKA, zet.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Brez posebnega obvestila.

Za vedno nas je zapustil naš preljubi očka in opapa, gospod

LUDOVIK ČERNE

zlatar in meščan ljubljanski

K večnemu počitku ga sprejmo v petek, dne 4. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice veže štajmerjeva ulica (Leonšče) na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodniško grobnico.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 5. t. m. ob 7. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih. LJUBLJANA, dne 2. avgusta 1939.

Globoko žalujoče rodbine:

Černe, Magolič, Baloh, Hren, Ribnikar

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana